Frjálsi lífeyrissjóðurinn

Ársreikningur 2004

Frjálsi lífeyrissjóðurinn
Ármúla 13
108 Reykjavík

Kt. 600978-0129

Frjálsi lífeyrissjóðurinn

Ársreikningur 2004

Efnisyfirlit.

Áritun endurskoðenda	2
Skýrsla stjórnar	3-4
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris	5
Efnahagsreikningur	6
Sjóðstreymi	7
Skýringar	8-15

Áritun endurskoðenda

Til stjórnar og sjóðfélaga í Frjálsa lífeyrissjóðnum.

Við höfum endurskoðað ársreikning Frjálsa lífeyrissjóðsins fyrir árið 2004. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi og skýringar. Ársreikningurinn er lagður fram af stjórnendum lífeyrissjóðsins og á ábyrgð þeirra í samræmi við lög og reglur. Ábyrgð okkar felst í því áliti sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar.

Endurskoðað var í samræmi við góða endurskoðunarvenju en samkvæmt henni skal skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg vissa fáist um að ársreikningurinn sé í meginatriðum annmarkalaus. Endurskoðunin felur í sér greiningaraðgerðir, úrtakskannanir og athuganir á gögnum til að sannreyna fjárhæðir og aðrar upplýsingar sem koma fram í ársreikningnum. Endurskoðunin felur einnig í sér athugun á þeim reikningsskilaaðferðum og matsreglum sem notaðar eru við gerð ársreikningsins og mat á framsetningu hans í heild. Við teljum að endurskoðunin sé nægjanlega traustur grunnur til að byggja álit okkar á.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af breytingu á hreinni eign sjóðsins á árinu 2004, efnahag hans 31. desember 2004 og breytingu á handbæru fé á árinu 2004, í samræmi við lög og góða reikningsskilavenju.

Reykjavík, 23. febrúar 2005

Deloitte hf.

Knútur Þórhallsson
endurskoðandi

Skýrsla stjórnar

Frjálsi lífeyrissjóðurinn var stofnaður árið 1978 og starfar samkvæmt leyfi frá Fjármálaráðuneytinu samkvæmt 52. gr. laga nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Sjóðurinn starfaði eingöngu sem séreignarsjóður til 1. júlí 1999 þegar sjóðurinn stofnaði tryggingadeild.

Sjóðfélagar, ávöxtun og eignir

Í lok árs 2004 voru sjóðfélagar 30.210 en heildarfjöldi sjóðfélaga sem greiddi iðgjöld í sjóðinn á árinu var 15.853 og nam hrein eign sjóðsins 35.603 milljónum króna. Sjóðfélögum hefur frá ársbyrjun 2002 boðist að velja milli þriggja fjárfestingarleiða séreignardeildar sem eru með mismunandi fjárfestingarstefnu, áhættu og ávöxtun. Yfirlit um helstu þætti einstakra leiða er sem hér segir:

	Frjálsi I	**Frjálsi II**	**Frjálsi III**	**Tryggingadeild**
Nafnbreyting innistæðna	13,8%	14,6%	10,3%	13,6%
Raunbreyting innistæðna	9,5%	10,3%	6,1%	9,3%
Hrein eign í millj.kr.	24.940	1.866	3.751	5.102
Fjöldi sjóðfélaga/rétthafa	28.389	1.356	2.608	19.802
Fjöldi sem greitt hefur í sjóðinn á árinu	7.735	542	1.243	10.730
Meðalfjöldi sjóðfélaga sem greiddi í sjóðinn á árinu	4.619	332	760	5.466
Fjöldi lífeyrisþega	404	66	168	106
Markhópur	**Yngri en 55 ára**	**Eldri en 55 ára**	**Lífeyrisþegar**	**Allir**
Fjárfestingarstefna:				
Skuldabréf	60%	85%	0%	60%
Innlend hlutabréf	10%	5%	0%	10%
Erlend hlutabréf	30%	10%	0%	30%
Bankainnstæður	0%	0%	100%	0%
Sjóður og veltiinnlán	0%	0%	0%	0%
Samtals	100%	100%	100%	100%

Sameining Frjálsa lífeyrissjóðsins og Séreignalífeyrissjóðsins

Frjálsi lífeyrissjóðurinn og Séreignalífeyrissjóðurinn voru sameinaðir 1. apríl 2004. Sameiningin var gerð með þeim hætti að Frjálsi lífeyrissjóðurinn tók við eignum og skuldbindingum Séreignalífeyrissjóðsins. Við sameininguna fluttust eignir 3.866 sjóðfélaga Séreignalífeyrissjóðsins, sem námu rúmum 3 milljörðum króna, yfir í Frjálsa lífeyrissjóðinn.

Verðbréfamarkaðir á árinu 2004

Árið 2004 var í heildina gott ár á verðbréfamörkuðum og hækkuðu flestallir eignaflokkar í verði. Líkt og árið 2003 hækkuðu innlend hlutabréf mest allra eignaflokka. Góð ávöxtun var einnig á skuldabréfamarkaði sem og á erlendum hlutabréfamörkuðum en styrking íslensku krónunnar kom sér þó illa fyrir eigendur erlendra verðbréfa.

Skýrsla stjórnar

Liðið ár var mjög gott fyrir eigendur skuldabréfa en þetta er þriðja árið í röð sem ávöxtun á skuldabréfamarkaði er framúrskarandi. Ávöxtunarkrafa verðtryggðra skuldabréfa lækkaði um 0,5-0,7% sem skilaði sér í hækkun á bilinu 16-18% á millilöngum og lengstu verðtryggðu skuldabréfunum á markaði. Í árslok var ávöxtunarkrafa lengstu verðtryggðu ríkisskuldabréfana komin í 3,6%.

Íslenski hlutabréfamarkaðurinn hélt sama striki árið 2004 og árin á undan og hækkaði Úrvalsvísitalan um 58,9%. Þetta er næstmesta hækkun vísitölunnar á einu ári en mesta hækkunin var árið 1996 þegar vísitalan hækkaði um 59,3%. Ef litið er til síðustu tveggja ára hefur Úrvalsvísitalan hækkað um tæp 150% og á síðustu þremur árum um 190%. Þau fyrirtæki sem hækkuðu mest á síðasta ári voru fjármála- og fjárfestingafyrirtæki og hækkaði til að mynda KB banki um 97% en fyrirtækið vegur rétt tæp 40% í Úrvalsvísitölunni.

Á síðasta ári hækkuðu erlendir hlutabréfamarkaðir um 5-15% sem var í takt við spár flestra markaðsaðila. Heimsvísitala MSCI hækkaði um 12,8% mælt í bandaríska dollar. Hlutabréfamarkaðir nýmarkaðsríkja hækkuðu mest á árinu og þá sérstaklega í Rómönsku Ameríku og Austur Evrópu. Ein stærsta fréttin á árinu var mikið fall bandaríska dollarans en hann féll um tæplega 30% gagnvart helstu gjaldmiðlum. Íslenska krónan styrktist um 8,4% á árinu og mest á móti bandaríska dollaranum, eða um 14%. Þessi breyting gjaldmiðla gerði það að verkum að ávöxtun erlendra hlutabréfa í íslenskri mynt var í flestum tilvikum neikvæð og lækkaði til að mynda MSCI heimsvísitalan í íslenskum krónum um 3%.

Stjórn og framkvæmdastjóri Frjálsa lífeyrissjóðsins staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2004 með undirritun sinni.

Reykjavík, 23. febrúar 2005

Í stjórn

Ásgeir Thoroddsen,
stjórnarformaður

Ásdís Eva Hannesdóttir	Bjarnar Ingimarsson
Einar Róbert Árnason	Friðrik S. Halldórsson
Hafliði Kristjánsson	Tryggvi Þór Herbertsson

Framkvæmdastjóri

Arnaldur Loftsson

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris fyrir árið 2004

	Frjálsi I	Frjálsi II	Frjálsi III	Trygginga-deild	Samtals 2004	Samtals 2003
Iðgjöld						
Iðgjöld sjóðfélaga	960.594	54.815	90.072	396.548	1.502.029	1.377.716
Iðgjöld launagreiðenda	1.392.909	92.121	107.190	593.975	2.186.195	1.887.523
Vaxtatekjur vegna iðgjalda	63.034	1.372	378	0	64.784	36.188
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(732.411)	179.881	51.466	(2.472)	(503.536)	(545.858)
Iðgjöld	1.684.126	328.189	249.106	988.051	3.249.472	2.755.569
Lífeyrir						
Greiddur lífeyrir	146.766	25.208	161.749	20.307	354.029	299.409
Lífeyrir	146.766	25.208	161.749	20.307	354.029	299.409
Fjárfestingartekjur						
Tekjur af eignarhlutum	882.141	20.675	0	132.858	1.035.673	1.265.580
Vaxtatekjur og gengismunur	2.127.311	172.597	335.261	415.054	3.050.223	2.513.976
Fjárfestingartekjur	3.009.452	193.272	335.261	547.912	4.085.896	3.779.556
Fjárfestingargjöld						
Umsýsluþóknun	94.533	5.704	0	15.991	116.229	61.528
Önnur fjárfestingargjöld	926	12	0	124	1.061	0
Fjárfestingargjöld	95.459	5.716	0	16.115	117.290	61.528
Rekstrarkostnaður						
Stjórnunarkostnaður	45.157	2.736	0	9.052	56.945	34.545
Rekstrarkostnaður	45.157	2.736	0	9.052	56.945	34.545
Hækkun á hreinni eign á árinu	4.406.196	487.800	422.618	1.490.489	6.807.104	6.139.643
Hrein eign frá fyrra ári	18.885.463	865.396	2.960.169	3.109.097	25.820.126	19.680.483
Flutt frá Séreignalífeyrissjóðnum	1.647.933	512.348	368.218	502.387	3.030.887	0
Hrein eign til greiðslu lífeyris	24.939.593	1.865.544	3.751.006	5.101.973	35.658.118	25.820.126

Fjárhæðir í þúsundum króna.

Efnahagsreikningur 31. desember 2004

	Frjálsi I	Frjálsi II	Frjálsi III	Trygginga-deild	Samtals 2004	Samtals 2003
EIGNIR						
Fjárfestingar						
Verðbréf með breytilegum tekjum	11.950.856	878.090	0	2.476.662	15.305.609	11.292.877
Verðbréf með föstum tekjum	12.744.268	982.670	0	2.542.326	16.269.264	10.993.897
Veðlán	80.459	0	0	0	80.459	211.436
Verðtryggður innlánsreikningur	0	0	3.753.678	0	3.753.678	2.882.989
	24.775.583	1.860.761	3.753.678	5.018.989	35.409.011	25.381.199
Kröfur						
Kröfur á launagreiðendur	1.415	80	0	974	2.469	0
Aðrar kröfur	138.189	10.490	21.112	134.344	304.135	2.184
	139.603	10.570	21.112	135.318	306.604	2.184
Aðrar eignir						
Bankainnstæður	204.902	8.373	0	28.282	241.557	451.246
Eignir samtals	25.120.089	1.879.703	3.774.790	5.182.589	35.957.172	25.834.629
SKULDIR						
Viðskiptaskuldir						
Skuldir við lánastofnanir	(46.599)	(3.629)	(592)	(7.423)	(58.243)	0
Aðrar skuldir	(133.896)	(10.530)	(23.192)	(73.194)	(240.812)	(14.502)
Skuldir samtals	(180.495)	(14.159)	(23.784)	(80.616)	(299.055)	(14.502)
Hrein eign til greiðslu lífeyris	24.939.593	1.865.544	3.751.006	5.101.973	35.658.118	25.820.126

Fjárhæðir í þúsundum króna.

Yfirlit um sjóðstreymi 2004

	Frjálsi I	Frjálsi II	Frjálsi III	Trygginga-deild	Samtals 2004	Samtals 2003
Inngreiðslur						
Iðgjöld	1.684.126	328.189	249.106	932.013	3.193.434	2.755.569
Fjárfestingartekjur	68.069	41.081	342.980	38.494	490.624	236.883
Afborganir verðbréfa	945.134	49.095	0	133.780	1.128.010	822.370
Seld verðbréf með breytilegum tekjum	8.035.209	387.395	0	1.529.482	9.952.085	10.055.818
Seld verðbréf með föstum tekjum	5.497.822	119.777	0	437.880	6.055.478	7.425.678
	16.230.359	925.536	592.086	3.071.649	20.819.631	21.296.318
Útgreiðslur						
Lífeyrir	146.766	25.208	161.749	20.307	354.029	299.409
Fjárfestingargjöld	95.459	5.716	0	16.115	117.290	61.528
Rekstrarkostnaður	45.157	2.736	0	9.052	56.945	34.545
Skammtímaliðir, breyting	(27.621)	31.787	1.042	221	5.429	316
	259.761	65.447	162.791	45.695	533.694	395.798
Ráðstöfunar fé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu	15.970.599	860.089	429.295	3.025.954	20.285.937	20.900.520
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting						
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum	7.875.301	413.094	0	1.872.077	10.160.472	10.645.005
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum	8.057.171	454.738	0	1.245.901	9.757.810	8.778.858
Veðlán, breyting	51.062	0	0	0	51.062	0
Bankainnstæður, breyting	0	0	870.689	0	870.689	1.344.441
	15.983.534	867.832	870.689	3.117.978	20.840.034	20.768.304
Hækkun (lækkun) á handbæru fé á árinu	(12.935)	(7.744)	(441.394)	(92.024)	(554.097)	132.216
Handbært fé í ársbyrjun	239.391	19.879	80.244	111.732	451.246	319.030
Handbært fé frá Séreignalífeyrissj.	(21.554)	(3.762)	361.149	8.574	344.408	0
Handbært fé í lok ársins	204.902	8.373	0	28.283	241.556	451.246

Fjárhæðir í þúsundum króna.

Skýringar

Reikningsskilaaðferðir

1. Ársreikningurinn er gerður í samræmi við reglur Fjármálaeftirlitsins um ársreikninga lífeyrissjóða. Í öllum meginatriðum er beitt sömu reikningsskilaaðferðum og við gerð ársreiknings 2003.

2. Eignir og skuldir sem bundnar eru vísitölu eða gengi erlendra gjaldmiðla eru færðar upp miðað við verðlag eða gengi í lok ársins.

3. Verðbréfum í eigu sjóðsins er skipt í verðbréf með breytilegum tekjum, verðbréf með föstum tekjum og veðlán. Til verðbréfa með breytilegum tekjum teljast hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Til verðbréfa með föstum tekjum teljast skuldabréf og önnur verðbréf með föstum vöxtum eða tiltekna vaxtaviðmiðun. Til veðlána teljast skuldabréfalán með veði í fasteignum og lauafé.

   Skráð verðbréf með breytilegum tekjum eru eignfærð á markaðsverði í árslok, en óskráð bréf á kostnaðarverði eða áætluðu markaðsverði ef það er lægra.

   Verðbréf með föstum tekjum eru færð til eignar miðað við markaðsverð í árslok. Hlutdeildarskírteini og verðbréf með breytilegum tekjum eru eignfærð á markaðsverði í árslok.

   Sjóðurinn hefur gert framvirka gjaldmiðlasamninga og er tilgangur þeirra að draga úr gengisáhættu sjóðsins. Jafnframt hefur sjóðurinn gert framvirka skuldabréfasamninga i þeim tilgangi að draga úr endurfjárfestingaáhættu sjóðsins. Samningarnir eru bókfærðir á markaðsverði. Höfuðstóll samninganna er ekki færður í efnahag, en afkoma þeirra er færð í yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris og efnahagsreikning.

4. Rekstrarkostnaði sjóðsins er skipt á fjárfestingargjöld og rekstrarkostnað eftir því hvort um er að ræða kostnað við eignaumsýslu eða annan rekstur sjóðsins.

Iðgjöld

5. Sjóðfélagar greiða iðgjöld inn á sameiginlegan iðgjaldareikning Frjálsa lífeyrissjóðsins óháð því í hvaða deild þeir greiða. Þegar skilagreinar hafa borist sjóðnum eru fjárhæðir millifærðar af þessum iðgjaldareikningum inn á réttar deildir. Í lok árs 2004 er staðan á iðgjaldareikningi sjóðsins um 149,8 milljónir króna.

   Í ársreikningi sjóðsins eru framangreind iðgjöld færð til eignar og skuldar en ekki færð meðal iðgjalda í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, þar sem sjóðfélagar öðlast að öllu jöfnu ekki réttindi fyrr en við bókun skilagreina. Undantekning á þessu er þó sú að iðgjöld vegna tryggingadeildar eru áætluð og færð sem iðgjöld þar sem ógreidd iðgjöld skapa að jafnaði réttindi hjá sjóðfélögum, sem eru launþegar, frá eindaga samanber 2. mgr. 13. gr. laga nr. 129/1997. Áætlun þessi í lok árs 2004 er 56,0 milljónir króna en var í lok árs 2003 52,2 milljónir króna.

Fjárhæðir í þúsundum króna.

Skýringar

Lífeyrir

6. Greiddur lífeyrir nam 354 milljónum króna og sundurliðast þannig:

	Frjálsi I	Frjálsi II	Frjálsi III	Trygginga-deild	Alls sjóður
Ellilífeyrir	95.808	21.198	143.183	2.788	262.977
Barnalífeyrir	14.265	2.407	3.587	1.462	21.721
Makalífeyrir	24.806	912	12.512	2.482	40.712
Örorkulífeyrir	7.094	691	2.466	9.121	19.372
Annar lífeyrir	4.794	0	0	4.454	9.248
	146.766	25.208	161.749	20.307	354.029

Vaxtatekjur og gengismunur

7. Vaxtatekjur og gengismunur sundurliðast þannig:

	Frjálsi I	Frjálsi II	Frjálsi III	Trygginga-deild	Alls sjóður
Af skuldabréfum og hlutdeildarskírteinum	2.114.017	171.705	0	409.403	2.695.125
Af bankainnstæðum	13.294	892	335.261	5.651	355.098
	2.127.311	172.597	335.261	415.054	3.050.223

Fjárfestingar

8. Verðbréf með breytilegum tekjum greinast þannig:

Skráð innlend hlutabréf:	Frjálsi I	Frjálsi II	Trygginga-deild	Alls sjóður
Kaupþing Búnaðarbanki hf	266.128	6.009	36.547	308.685
Bakkavör Group hf	23.561	0	0	23.561
Landsbanki Íslands hf	22.612	0	0	22.612
Actavis Group hf	21.006	0	0	21.006
Burðarás hf	15.840	0	0	15.840
Össur hf	8.029	0	0	8.029
Marel hf	4.324	0	0	4.324
Kögun hf	1.860	0	0	1.860
	363.360	6.009	36.547	405.916
Óskráð innlend hlutabréf	3.145	0	337	3.482
	366.505	6.009	36.884	409.399

Fjárhæðir í þúsundum króna.

Skýringar

	Frjálsi I	Frjálsi II	Trygginga-deild	Alls sjóður
Skráð erlend hlutabréf:				
Artemis Holding ISK Class	452.333	0	12.075	464.408
Ishares DJ US Healthcare SEC	64.155	544	5.005	69.703
Uppspretta Icelandic Cap. Ven	52.720	2.745	5.490	60.955
ALPHA I Vent. Cap. Fund Institut	5.617	0	483	6.100
Decode Genetics Inc	3.693	121	0	3.814
Digital Convergenceunit Inv. Trust	3.200	0	0	3.200
	581.718	3.409	23.052	608.180
Óskráð erlend hlutabréf:				
GIR Capital Management	105.461	0	0	105.461
Health Holding S.A	27.540	0	3.641	31.181
OZ Interactive Inc	148	0	0	148
Netverk LTD	2	0	0	2
	133.151	0	3.641	136.792
Hlutdeildarskírteini:				
Innlendir verðbréfasjóðir:				
Ís 15	1.217.502	50.337	291.950	1.559.789
Ríkisverðbréfasjóður - millilangur	414.413	128.847	134.495	677.755
Ríkisverðbréfasjóður - langur	309.890	317.688	172.765	800.343
Hávaxtasjóður	217.883	31.746	0	249.629
Einingarbréf 9	194.794	16.807	69.812	281.413
Peningamarkaðssjóður	190.000	30.018	0	220.018
Úrvalsvísitölusjóður	183.633	0	0	183.633
Fagfjárfestingasjóður CDO 1	119.471	60.785	109.253	289.509
Skammtímasjóður	56.752	31.882	22.453	111.088
	2.904.338	668.109	800.730	4.373.175

Fjárhæðir í þúsundum króna.

Skýringar

	Frjálsi I	Frjálsi II	Trygginga- deild	Alls sjóður
Erlendir verðbréfasjóðir:				
ACM Global Growth Trends Fund	1.286.634	21.208	216.647	1.524.489
Capital International Fund	812.700	18.108	168.151	998.959
Fidelity FDS - International	848.199	7.633	124.091	979.923
BI Invest Global Equty	876.444	17.374	39.424	933.241
State Street N-American Enhanced Fund	603.371	27.777	135.441	766.589
ACM Bernstein - Glbl Val Prt - A	486.748	7.695	95.015	589.457
Templeton Growth Fund	314.469	12.518	92.920	419.907
Gartmore Sicav - Emerging Markets I	302.691	3.261	57.073	363.025
Fidelity Global Focus - A	289.068	9.438	51.358	349.864
JPMorgan FF-Global Dynamic-A	218.499	10.738	114.085	343.323
Fidelity Funds - European Growth Fund	272.140	13.783	54.035	339.958
Kaupthing International Value	221.559	9.669	88.403	319.631
Legg Mason Global Funds Plc	253.602	3.752	56.486	313.839
Kaupthing International Growth	223.699	8.070	73.786	305.555
JB Multistock - GL Opp Stock-B	245.925	3.031	44.388	293.344
Fidelity Fund - Japan Advantage Fund	184.630	6.164	84.291	275.085
STRYX Growth Equity Fund - CHF	202.340	7.937	45.103	255.380
Fidelity European Mid Cap Fund	165.480	9.915	48.363	223.757
Fidelity FDS - American GTH	71.515	976	10.803	83.294
W.P. Stewart Funds PLC	70.706	968	10.714	82.388
Arctic Ventures I / BÍ - Verðbréf	4.289	185	0	4.474
ACM Global short Maturity	322	15	34	371
	7.955.029	200.214	1.610.611	9.765.854
Önnur bréf:				
Alþjóða Framtakssjóðurinn Fund II LF	10.116	349	1.744	12.209
Bókfært verð samtals	11.950.856	878.090	2.476.662	15.305.609

9. Verðbréf með föstum tekjum eru metin á 16.269,2 milljónir króna og greinast þannig:

	Frjálsi I	Frjálsi II	Trygginga- deild	Alls sjóður
Skuldabréf með ríkisábyrgð	10.043.495	852.530	2.112.524	13.008.550
Skuldabréf með ábyrgð fjármálastofnana	327.390	74.345	169.896	571.631
Skuldabréf með ábyrgð sveitafélaga	74.837	0	21.282	96.119
Önnur skuldabréf	2.298.546	55.794	238.625	2.592.965
	12.744.268	982.670	2.542.326	16.269.264

Verðbréf með föstum tekjum eru metin á áætluðu markaðsverði. Áætlað markaðsverð og verð samkvæmt upphaflegri kaupkröfu sundurliðast með eftirfarandi hætti:

	Frjálsi I	Frjálsi II	Trygginga- deild	Alls sjóður
Skuldabréf miðað við upphaflega kaupkröfu	11.962.984	923.393	2.324.487	15.210.864
Skuldabréf samkvæmt ársreikningi	12.744.268	982.670	2.542.326	16.269.264
Mismunur	-781.284	-59.277	-217.840	-1.058.400

Fjárhæðir í þúsundum króna.

Skýringar

10. Veitt lán gegn veði í fasteignum skiptist þannig:

	Frjálsi I
Sjóðfélagar	41.428
Aðrir aðilar	39.031
	80.459

11. Sjóðurinn hefur gert framvirka samninga um kaup á ríkistryggðum skuldabréfum í þeim tilgangi að minnka endurfjárfestingaráhættu. Samningarnir skiptast þannig á deildir:

	Eign	Skuld	Alls
Frjálsi I	879.285	846.686	32.600
Tryggingadeild	67.226	64.476	2.751
Samtals	946.512	911.161	35.350

Sjóðurinn hefur keypt íslenskar krónur framvirkt á móti vísitölu íslensku krónunnar og erlendum gjaldeyri í þeim tilgangi að minnka gjaldeyrisáhættu vegna erlendra eigna. Samningarnir skiptast þannig á deildir:

	Upphæð samninga	Staða
Frjálsi I	4.055.792	53.901
Frjálsi II	106.865	1.570
Tryggingadeild	865.744	10.425
Samtals	5.028.401	65.896

Önnur mál

12. Þóknun til Kaupþings Búnaðarbanka hf. fyrir umsjón og starfsrækslu sjóðsins nam 148,4 milljónum króna. Þóknun er í samræmi við rekstrarsamning við Kaupþing Búnaðarbanka hf. Þóknun til Arion nam á árinu 6,9 milljónum króna. Aðrar þóknanir námu 1 milljón króna.

13. Greidd stjórnarlaun á árinu 2004 sundurliðast með eftirfarandi hætti:

Ásdís Eva Hannesdóttir	600
Ásgeir Thoroddsen	1.200
Bjarnar S. Ingimarsson	600
Einar Róbert Árnason	600
Guðmundur Hauksson	250
Jón Halldórsson	250
Tryggvi Þór Herbertsson	600
	4.100

14. Þóknanir til endurskoðenda á árinu 2004 sundurliðast með eftirfarandi hætti (með vsk.):

Endurskoðun ársreiknings	3.406
Könnun árshlutareiknings	421
Önnur endurskoðunartengd þjónusta	490
	4.317

Fjárhæðir í þúsundum króna.

Skýringar

15. Breytingar á innstæðum sjóðfélaga greinast þannig á tímabilinu:

	Frjálsi I	Frjálsi II	Frjálsi III	Trygginga-deild	Alls sjóður
Iðgjöld	1.684.126	328.189	249.106	988.051	3.249.472
Greiddur lífeyrir	(146.766)	(25.208)	(161.749)	(20.307)	(354.029)
Vextir og kostnaður	2.868.836	184.819	335.261	522.744	3.911.660
	4.406.196	487.800	422.618	1.490.489	6.807.104

16. Samkvæmt tryggingafræðilegum útreikningi nemur áfallin lífeyrisskuldbinding tryggingadeildar sjóðsins 4.406.100 þús. kr. í árslok 2004 miðað við 3,5% ársvexti og að teknu tilliti til áætlaðs kostnaðar við rekstur sjóðsins. Endurmetin hrein eign deildarinnar í árslok 2004 er 5.258.800 þús. kr. eða 852.700 þús. kr. hærri. Lífeyrisskuldbinding samtryggingardeildar sjóðsins í árslok 2004 greinist þannig í þús. kr.:

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar-skuldbinding	Heildar-skuldbinding
Eignir			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	5.102.000	0	5.102.000
Endurmat verðbréfa miðað við 3,5% vexti	156.800	0	156.800
Núvirði framtíðariðgjalda	0	14.214.700	14.214.700
Eignir alls	5.258.800	14.214.700	19.473.500
Skuldbindingar			
Ellilífeyrir	2.330.400	7.657.600	9.988.000
Örorkulífeyrir	1.632.400	5.040.800	6.673.200
Makalífeyrir	403.200	1.263.500	1.666.700
Barnalífeyrir	10.600	234.800	245.400
Rekstrarkostnaður	29.500	191.600	221.100
Skuldbindingar alls	4.406.100	14.388.300	18.794.400
Eignir umfram skuldbindingar	852.700	(173.600)	679.100
Í hlutfalli af skuldbindingum	19,4%	-1,2%	3,6%

17. Frjálsi lífeyrissjóðurinn og Séreignalífeyrissjóðurinn voru sameinaðir 1. apríl 2004. Við sameininguna fluttust eignir 3.866 sjóðfélaga Séreignalífeyrissjóðsins yfir í Frjálsa lífeyrissjóðinn samanber eftirfarandi sundurliðun:

	Frjálsi I	Frjálsi II	Frjálsi III	Trygginga-deild	Alls sjóður
Staða 1. apríl 2004	1.628.552	507.673	365.835	528.827	3.030.887
Greiddur bónus	19.381	4.675	2.383	-26.440	0
	1.647.933	512.348	368.218	502.387	3.030.887

Fjárhæðir í þúsundum króna.

Kennitölur

18. Kennitölurnar hér á eftir eru reiknaðar út samkvæmt reglum Fjármálaeftirlitsins um ársreikninga lífeyrissjóða.

Frjálsi lífeyrissjóðurinn í heild	**2004**	**2003**	**2002**	**2001**	**2000**
Meðalfjöldi sjóðfélaga	11.177	8.577	6.805	4.208	3.408
Heildarfjöldi sjóðfélaga	30.210	25.868	25.018	11.490	9.997
Fjöldi lífeyrisþega	744	726	491	197	142
Meðalfjöldi lífeyrisþega	278	236	202		
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
- ellilífeyrir	74,3%	80,7%	83,3%	82,0%	81,6%
- barnalífeyrir	6,1%	3,3%	4,5%	1,8%	0,5%
- makalífeyrir	11,5%	3,6%	8,7%	11,7%	16,7%
- örorkulífeyrir	5,5%	9,1%	2,6%	3,7%	1,1%
- annar lífeyrir	2,6%	3,3%	0,9%	0,8%	0,1%

	2004	**2003**	**2002**	**2001**	**2000**
Frjálsi I					
Hrein raunávöxtun m.v. innborguð iðgjöld..	9,5%	16,0%	-9,6%	-3,0%	-0,7%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
- skráð verðbréf með breytil. tekjum	40,9%	49,6%	43,4%	46,5%	46,0%
- skráð verðbréf með föstum tekjum	49,5%	36,4%	47,6%	46,0%	41,6%
- óskráð verðbréf með breytil. tekjum	7,4%	1,3%	0,7%	0,4%	1,4%
- óskráð verðbréf með föstum tekjum	2,0%	11,6%	7,0%	4,4%	7,5%
- veðlán	0,3%	1,1%	1,3%	2,7%	3,5%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum án gjaldeyrisvarna:					
- eignir í íslenskum krónum	64,9%	63,6%	67,0%	69,3%	67,1%
- eignir í erlendum gjaldmiðlum	35,1%	36,4%	33,0%	30,7%	32,9%
Frjálsi II					
Hrein raunávöxtun m.v. innborguð iðgjöld..	10,3%	12,7%	1,8%	-1,1%	-
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
- skráð verðbréf með breytil. tekjum	41,0%	32,4%	100,0%	100,0%	-
- skráð verðbréf með föstum tekjum	51,9%	66,7%	-	-	-
- óskráð verðbréf með breytil. tekjum......	6,1%	0,9%	-	-	-
- óskráð verðbréf með föstum tekjum	0,9%	-	-	-	-
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum án gjaldeyrisvarna:					
- eignir í íslenskum krónum	89,0%	88,7%	89,6%	91,6%	-
- eignir í erlendum gjaldmiðlum	11,0%	11,3%	10,4%	8,4%	-
Frjálsi III					
Hrein raunávöxtun m.v. innborguð iðgjöld..	6,1%	6,4%	6,6%	6,6%	-
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
- banki	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	-
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:					
- eignir í íslenskum krónum	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	-

Fjárhæðir í þúsundum króna.

Skýringar

	2004	2003	2002	2001	2000
Tryggingadeild					
Hrein raunávöxtun skv. formúlu FME	9,3%	15,9%	-9,2%	-2,7%	-
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
- skráð verðbréf með breytil. tekjum	43,0%	49,6%	77,5%	39,8%	-
- skráð verðbréf með föstum tekjum	47,6%	40,5%	15,8%	48,4%	-
- óskráð verðbréf með breytil. tekjum......	6,4%	1,0%	0,4%	0,3%	-
- óskráð verðbréf með föstum tekjum	3,1%	8,9%	6,3%	11,5%	-
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum án gjaldeyrisvarna:					
- eignir í íslenskum krónum	67,3%	66,4%	69,1%	77,4%	-
- eignir í erlendum gjaldmiðlum	32,7%	33,6%	30,9%	22,6%	-

Skilgreiningar

Hrein raunávöxtun m.v. innborguð iðgjöld.. Hjá lífeyrissjóðum sem reikna daglegt gengi eigna er raunávöxtun reiknuð samkvæmt eftirfarandi formúlu:

$$r = \frac{(1+i)}{(1+j)} - 1$$

þar sem r táknar hreina raunávöxtun; i táknar breytingu á gengi sjóðsins á árinu og j táknar hækkun vísitölu á árinu.

Hrein raunávöxtun tryggingadeildar .... Raunávöxtun eigna reiknast samkvæmt eftirfarandi formúlu:

$$r = \frac{(1+i)}{(1+j)} - 1$$

þar sem r táknar raunávöxtun, i táknar ávöxtun eigna (sbr. formúlu hér að neðan) og j táknar hækkun á vísitölu á árinu. Formúla fyrir ávöxtun eigna (i) er eftirfarandi:

$$i = \frac{2(F-K)}{(A+B-(F-K))}$$

Þar sem F táknar fjárfestingartekjur nettó, þ.e. fjárfestingartekjur að frádregnum fjárfestingargjöldum. K táknar rekstrarkostnað og önnur gjöld að frádregnum öðrum tekjum. A táknar hreina eign til greiðslu lífeyris í ársbyrjun. B táknar hreina eign til greiðslu lífeyris í árslok.

Fjöldi sjóðfélaga .... Meðaltal fjölda sjóðfélaga sem greiddi iðgjald á árinu.

Heildarfjöldi sjóðfélaga .... Heildarfjöldi sjóðfélaga hjá sjóðnum í lok árs.

Fjárhæðir í þúsundum króna.

Fjárfestingarstefna 2005

Forsendur fjárfestingarstefnu

Eignir Frjálsa lífeyrissjóðsins skulu ávaxtaðar í samræmi við 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, 7. gr. samþykkta Frjálsa lífeyrissjóðsins og samkvæmt nánari reglum Fjármálaeftirlitsins. Frjálsa lífeyrissjóðnum er skipt í tryggingadeild og séreignardeild og fylgir tryggingadeild sömu fjárfestingarstefnu og Frjálsi I innan séreignardeildar sjóðsins. Séreignardeild sjóðsins er skipt í þrjár fjárfestingarleiðir og fylgir fjárfestingarstefna fyrir hverja leið.

Umfjöllun um réttindakerfi

Tryggingadeildin er með eina fjárfestingarleið og tekur við lágmarksiðgjöldum sbr. 2 gr. laga 129/1997. Sjóðfélagar lífeyrissjóðsins eiga val um tvær leiðir sem uppfylla skilyrði laga um lágmarkstryggingavernd. Í Tryggingadeild 1 er öll lágmarkstryggingarvernd tryggð úr sameignardeild sjóðsins, en í Tryggingadeild 2 er hluti réttinda veittur sem bundinn séreignarsparnaður þar sem útborgun eru settar þrengri skorður en gildir um viðbótarsparnað. Almennur ellilífeyrisaldur er 70 ár, en sjóðfélaga er heimilt að flýta eða fresta töku lágmarksréttinda um allt að fimm ár. Lágmarksiðgjöld til sjóðsins eru 10% af heildarlaunum. Iðgjöld til samtryggingadeildar eru 7,14% í Tryggingadeild 1 en 2,99% í Tryggingadeild 2.

Í séreignardeild eru 3 mismunandi fjárfestingarleiðir sem taka við séreignarsparnaði. Séreignarleiðirnar taka bæði við bundinni séreign og frjálsri séreign.

Í samræmi við það sem að ofan greinir skal skipting verðbréfaeigna Frjálsa lífeyrissjóðsins í grófum dráttum miðuð við þau eignamörk sem tilgreind eru hér í töflunni að neðan. Eignaskipting getur farið tímabundið út fyrir tilgreind mörk, m.a. vegna skyndilegra breytinga á markaðsgengi verðbréfa. Skal þá leitast við að lagfæra hlutföll í eignasamsetningu eins fljótt og mögulegt er.

	Frjálsi I		**Frjálsi II**		**Frjálsi III**		**Tryggingadeild**	
	Markmið	Vikmörk	Markmið	Vikmörk	Markmið	Vikmörk	Markmið	Vikmörk
Fjárfestingastefna								
Innlán í bönkum og sparisjóðum	0%	0%-20%	0%	0%-20%	100%	0%-100%	0%	0%-20%
Ríkisvíxlar, ríkisskuldabréf og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	40%	20%-60%	55%	40%-85%	0%	0%-100%	40%	20%-60%
Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	5%	0%-15%	5%	0%-10%	0%	0%-50%	5%	0%-15%
Skuldabréf og víxlar banka, sparisjóða og annarra lánastofnanna	8%	0%-15%	15%	0%-20%	0%	0%-50%	8%	0%-15%
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	2%	0%-5%	0%	0%-5%	0%	0%-10%	2%	0%-5%
Hlutabréf	40%	25%-50%	15%	5%-25%	0%	0%	40%	25%-50%
Önnur verðbréf	5%	0%-15%	10%	0%-20%	0%	0%-50%	5%	0%-15%
Samtals	**100%**		**100%**		**100%**		**100%**	
Hlutabréf	**40%**	**25%-50%**	**15%**	**5%-25%**	**-**	**-**	**40%**	**25%-50%**
Innlend hlutabréf	10%	5%-15%	5%	0%-10%	-	-	10%	5%-15%
Erlend hlutabréf	30%	20%-40%	10%	5%-15%	-	-	30%	20%-40%
Önnur verðbréf	**5%**	**0%-15%**	**10%**	**0%-15%**	**-**	**-**	**5%**	**0%-15%**
Skuldabréf fyrirtækja	3%	0%-15%	6%	0%-15%	-	-	3%	0%-15%
Annað	2%	0%-10%	4%	0%-10%	-	-	2%	0%-10%